

Il quint 2012 serra cun in plus da 44 milliuns

■ (cc) Il chantun Grischun ha gù l'onn 2012 in bun resultat. Il surpli dal retgav importa 44 milliuns francs. Budgetà era in deficit da stgars 30 milliuns. Las entradas fiscalas ed ulteriurs retgavs èn sa svilup pads en ina moda legrai-
vla. Ils custs han pudì vegnir tegnids en tut per 52 milliuns pli bass che previs en il preventiv. Quai è vegnì cuntanschì malgrà ils surpassaments dal preventiv da 16 milliuns tar las contribuziuns als ospitals. Las investiziuns nettas decisivas importan 175 milliuns francs.

– Resultat ordinari: surpli dal retgav da 44 milliuns

– Las atgnas contribuziuns a terzas persunas (877 milliuns) èn per quasi 11 pertschient pli autas che l'onn precedent
– Ils custs da personal ed ils custs materials per l'administraziun chantunala èn 24 milliuns pli bass che previs en il preventiv

– Il quint da las vias ha puspè in surpli. Il dabun s'augmenta a 91 milliuns

– L'agen chapital importa passa 1 miliarda.

Il retgav total vegn cumprovà cun 2532 milliuns. El surpassa il preventiv per 26 milliuns (+1%). Ils custs dal chantun Grischun èn s'augmentads a 2483 milliuns. Quai èn 52 milliuns ubain 2,1 pertschient pli pauc che budgetà.

Retgav legrai-vel e gronda disciplina tar las expensas

La directura da finanzas *Barbara Janom Steiner* sa legra dal resultat che vegn preschentà per l'ultima giada tenor il dretg da finanzas vertent e sut il MAC1. «La clusiusun positiva 2012 n'engraziain nus betg mo a retgavs levamain pli auts, mabain en spezial er a la disciplina pli gronda en connex cun il preventiv e cun in diever spargnus dals daners publics.»

Las entradas fiscalas dal chantun han cuntanschì 688 milliuns, 14 milliuns dapli che l'onn 2011. Ils retgavs da las persunas naturalas èn s'augmentads per 10 milliuns, quels da las persunas giuridicas per 8 milliuns. 29 milliuns dal retgav supplementar derivan da las ovras electricas pervia dals tschains d'aua pli gronds e pervia da las indemnizaziuns per la renunzia al return dals implants. Fermas meglieraziuns envers il preventiv na sa mussan betg mo tar las entradas fiscalas, mabain er tar las indemnizaziuns (+18 milliuns) sco er tar las parts da las entradas federalas (incl. part al gudogn net da la Banca naziunala) sco er tar pajaments or da la guli-vaziun da finanzas da la confederaziun NGF (+28 milliuns).

Ils custs da personal èn s'augmentads mo levamain (+0,7%). Custs supplementars essenzials envers l'onn precedent ston dentant vegnir registrads tar las contribuziuns a terzas persunas (+85

Barbara Janom Steiner ha preschentà il quint dal chantun.

FOTO O. ITEM

milliuns), tar las contribuziuns a la guli-vaziun da finanzas (+36 milliuns) e tar il mantegniment architettonic (+20 milliuns). Concernent las contribuziuns dattan cunzunt en egl' ils custs pli auts en spezial tar ils ospitals (+41 milliuns, suenter la deducziun da restituziuns +25 milliuns) sco er tar las reducziuns da las premias (+9 milliuns). Il ferm augment en connex cun las contribuziuns è per part cundiziunà da transferiments.

Il quint d'investiziun è influenzà d'effects spezial

Per l'emprima giada n'èn betg pli cuntengidas las contribuziuns d'investiziun als ospitals (2011: 26 milliuns), perquai ch'ellas èn a partir da l'onn 2012 part da las pauschalas pro cas e vegnan cudeschadas en il quint current. Entant ch'igl'è vegnì sbursà pli pauc che budgetà (–38 milliuns) per bains materials, influenzeschan l'augment da la quota da participaziun a la Repower SA e la participaziun a la nova Ovra electrica Russein SA las expensas d'investiziun. Las investiziuns nettas ch'èn decisivas per las directives da la politica da finanzas dal cussegl grond importan 175 milliuns, 24 milliuns pli pauc che budgetà.

Situaziun da facultad e da finanzas: Ina basa solida per las sfidas futuras

Il grad d'atgna finanziaziun importa fitg buns 108 pertschient. Il chantun ha pia

pudì finanzia-
r sias investiziuns er l'onn passà cumplainamain or da meds finanzia-
zials gudagnads sez. L'agen chapital cumprovà sa chatta levamain sur il cunfin d'ina miliarda. En questa summa è cuntegnida la reserva per il tunnel da l'Alvra. La finanziaziun speziala per la guli-vaziun da finanzas intercommunal demussa in dabun da 227 milliuns. Il dabun da las vias è s'augmentà sin 91 milliuns.

Perspectiva 2013: malsegirezzas difficuleschan la prognosa

Per l'onn current prevesa il preventiv in deficit da 52 milliuns. Quest deficit vegn bain a vegnir reduci per circa 16 milliuns grazia a la distribu-
ziun dal gudogn da la Banca Naziunala Svizra (BNS) che n'era betg prevista en il budget e che vegn fatga per l'onn da gestiun 2012. L'augment dals custs ch'è capità l'onn 2012 tar la finanziaziun dals ospitals e la creschientscha permanente en connex cun las contribuziuns da sustegn engreveschan anc pli fitg la vart da las expensas. La politica d'expensas restrictiva sto cuntinuar. Las valurs dal plan da finanzas 2014 fin 2016 cun deficits annuals da passa 100 milliuns sforzan ina disciplina pli rigurusa tar las finanzas per pudair cuntanscher l'equiliber che vegn pretendì da la lescha a media vista.

Il cussegl grond vegn a tractar il quint statal dal chantun Grischun 2012 en la sessiun da zercladur 2013.